

ชื่อเรื่อง	การจำกัดสิทธิของผู้ที่เคยได้รับการล้างมลทินเนื่องจากกระทำผิดทางอาญาหรือวินัย	
ชื่อผู้เขียน	นายสัญญาธิ อุปนันชัย	
หลักสูตร	นิติศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชากฎหมายมหาชน)	
คณะกรรมการที่ปรึกษา	อาจารย์ กุลพล พลวัน	ประธานกรรมการ
	รองศาสตราจารย์ เดชา ศิริเจริญ	กรรมการ
	อาจารย์ ธาริต เฟื่องชัย	กรรมการ

บทคัดย่อ

ปัญหาการจำกัดสิทธิของผู้ที่เคยได้รับการล้างมลทินไม่ว่าสิทธิในการเข้าทำงาน สิทธิในการประกอบวิชาชีพ หรือ สิทธิทางการศึกษา โดยเฉพาะการเข้าทำงานในหน่วยงานราชการหรือการขอใบอนุญาตในการประกอบวิชาชีพจากทางราชการหรือหน่วยงานที่ใช้อำนาจรัฐ เพราะมีกฎหมายหรือระเบียบที่กำหนดห้ามมิให้รับผู้ที่มีความประพฤติชั่วหรือมีมลทินมัวหมองเข้าทำงานหรือได้รับอนุญาตอย่างชัดเจน ซึ่งนับว่าเป็นปัญหาคอขวดสำคัญปัญหาหนึ่งที่ผู้ที่เคยได้รับการล้างมลทินต้องเผชิญ และเกิดขึ้นเป็นปัญหามายาวนานอย่างเด่นชัดในแวดวงของการทำงานในหน่วยงานราชการเนื่องจากกฎหมายหรือระเบียบดังกล่าวมีอยู่เป็นจำนวนมากที่ระบุข้อความกำหนดถึงคุณสมบัติของผู้สมัครในทำนองที่ว่าต้องไม่เคยมีมลทิน

การล้างมลทิน คือ การคืนสิทธิให้แก่ผู้กระทำผิดหลังจากที่ผู้กระทำผิดได้พ้นจากโทษแล้วเนื่องจากการมลทินหรือตราบาปใดๆ ที่เกิดจากการกระทำความผิดหรือการลงโทษซึ่งเป็นผลร้ายที่จะเกิดขึ้นในอนาคตให้หมดไป ซึ่งมีผลทำให้ผู้กระทำผิดที่ได้รับการล้างมลทินได้รับสิทธิและความสามารถต่างๆ ที่ผู้กระทำผิดได้สูญเสียไปเนื่องจากการกระทำความผิดหรือการลงโทษกลับคืนมานอกจากนั้น การล้างมลทินยังมีผลทำให้ผู้กระทำผิดที่ได้รับการล้างมลทินเปรียบเสมือนบุคคลที่ไม่เคยกระทำความผิดหรือเคยต้องโทษมาก่อน ทั้งนี้เพราะคงเป็นการไม่ยุติธรรมที่มลทินหรือตราบาปใดๆ ที่เกิดจากการกระทำความผิดหรือการลงโทษจะยังคงติดตัว

ผู้กระทำผิดอยู่ทั้งๆ ที่ผู้กระทำผิดก็ได้รับโทษชดใช้การกระทำของเขาแล้ว ดังนั้น เมื่อผู้กระทำผิดได้พ้นจากโทษแล้ว มลทินหรือตราบาปใดๆ ก็ควรจะถูกลบล้างไปด้วย แต่เนื่องมาจากมีคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 694/2539 และคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดคดีหมายเลขแดง ที่ อ.7/2546 วางแนวการวินิจฉัยว่า ถึงแม้จะมีการออกกฎหมายล้างมลทิน แต่ก็ยังเป็นกฎหมายล้างโทษมิใช่ล้างการกระทำหรือพฤติกรรมของการกระทำผิดหรือความประพฤติ ผู้กระทำจึงมีความประพฤติชั่วอยู่ หรือยังเป็นบุคคลที่มีความประพฤติในทางเสื่อมเสียศีลธรรม จึงต้องห้ามมิให้เข้ารับราชการหรือเข้าสู่ตำแหน่งต่างๆ รวมทั้งการลงสมัครรับเลือกตั้ง ตามกฎหมาย รวมทั้งศาลสามารถนำเอาความประพฤติหรือการกระทำนั้นมาประกอบดุลยพินิจในการรอกการลงโทษหรือไม่ก็ได้ ผู้ที่ได้รับการล้างมลทินจึงยังคงถูกจำกัดสิทธิในการเข้าทำงานหรือเข้ารับราชการหรือสมัครรับเลือกตั้งอันเป็นผลมาจากกฎหมายหลายฉบับกำหนดคุณสมบัติเอาไว้ว่า “ต้องไม่เป็นบุคคลที่มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือทุจริตหรือผิดศีลธรรม” คำพิพากษาศาลฎีกา คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดและบทกฎหมายดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงคติในระบบกฎหมายไทยที่มีต่อบุคคลที่เคยมีมลทินโดยยังไม่ปล่อยวางและให้โอกาสแก่ผู้ที่เคยได้รับการล้างมลทินได้กลับตัวกลับใจได้อย่างเต็มที่ ยังคงจำกัดสิทธิบุคคลเหล่านั้นอยู่ซึ่งต่างจากหลักธรรมในพุทธศาสนาที่ให้อภัยทานเช่นพระพุทธเจ้าให้โอกาสแก่องคุลิมาได้อบวชเพื่อกลับตัวกลับใจเป็นคนดีจนสำเร็จเป็นพระอรหันต์

การปฏิเสธที่จะพิจารณาและคำนึงถึงความสามารถของบุคคลและสถานภาพที่เขาเป็นอยู่ในปัจจุบันเป็นสำคัญ รวมตลอดถึงปฏิเสธที่จะพิจารณาถึงลักษณะของหน้าที่การงานว่ามีความสัมพันธ์กับความผิดที่เขาได้เคยกระทำในอดีตหรือไม่ แต่กลับไปให้น้ำหนักอยู่ที่ความประพฤติในอดีตของเขาอย่างครอบคลุมไปเกือบทุกกรณีแม้ว่าพวกเขาจะได้รับการลงโทษหรือชดใช้กรรมที่พวกเขาได้ก่อขึ้นตามกระบวนการยุติธรรมและได้รับการล้างมลทินมาแล้วก็ตาม อุปสรรคดังกล่าวนอกจากจะเป็นการลดทอนศักดิ์ศรีและคุณค่าของความเป็นมนุษย์แล้วยังอาจเป็นแรงบีบหรือแรงผลักดันให้ผู้ที่ได้รับการล้างมลทินมีทางเลือกที่จะเดินต่อไปในอนาคตน้อยลง ซึ่งอาจจะกลายเป็นแรงกระตุ้นไม่ทางตรงก็ทางอ้อมให้พวกเขาหวนกลับไปกระทำความผิดซ้ำอีกครั้ง และนั่นเท่ากับว่าศาลก็เป็นแรงหนึ่งที่มีส่วนในการผลักดันให้บุคคลเหล่านั้นปฏิเสธสังคมและเข้าสู่สังคมของอาชญากรเพื่อกระทำความผิดซ้ำ และรวมทั้งหลักอาชญาวิทยาในเรื่องการฟื้นฟูความประพฤติผู้กระทำผิดเพื่อให้เป็นพลเมืองดีกลับคืนสู่สังคมที่ดำเนินการมาทั้งหมดย่อมสูญเปล่า คำพิพากษาและบทบัญญัติของกฎหมายข้างต้นเป็นเรื่องที่ควรใคร่ครวญว่าขัดหรือแย้งกับกฎหมายรัฐธรรมนูญหรือไม่ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า คำพิพากษาและบทบัญญัติของกฎหมายต่างๆ นั้นเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามมาตรา 30 วรรคสาม แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 หรือไม่

ดังนั้น เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จึงเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหา
ดังนี้

1. ฝ่ายนิติบัญญัติควรใช้กลไกตามรัฐธรรมนูญและบรรดากฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อ
ตรวจสอบ เร่งรัดฝ่ายบริหารให้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ในอันจะส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิ
มนุษยชนและที่สำคัญฝ่ายนิติบัญญัติควรสร้างหลักกฎหมายขึ้นมาเพื่อคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
โดยตรงไม่ควรปล่อยให้ฝ่ายตุลาการตีความสร้างหลักกฎหมายแต่เพียงฝ่ายเดียว

2. ฝ่ายบริหาร จะต้องมีความจริงจังและให้ความสำคัญแก่การส่งเสริมและ
คุ้มครองสิทธิมนุษยชนทั้งด้านนโยบายและด้านปฏิบัติการ เพื่อให้สอดคล้องกับ หลักการแห่ง
ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน บรรดาข้อตกลงระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศ
ไทย เป็นภาคีโดยเฉพาะอย่างยิ่งตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

3. ผู้พิพากษาหรือตุลาการควรศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน
อย่างลึกซึ้ง และต้องพิจารณาคดีอย่างปราศจากอคติทั้งปวง โดยเฉพาะอคติต่อชนชั้นและอคติต่อผู้
ที่เคยมีมลทิน และที่สำคัญต้องพึงตระหนักว่าผู้พิพากษาต้องมีทัศนคติที่จะยื่นหยัดต่อผู้เพื่อ
คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของปัจเจกบุคคลจากการล่วงละเมิดอันมิชอบด้วยกฎหมาย
จากปัจเจกบุคคลและจากรัฐเองด้วย มิใช่คิดว่าตนเองคือนักกฎหมายภาครัฐที่ต้องทำการสนอง
วัตถุประสงค์ของรัฐ

4. ควรแก้ไขปรับปรุงกฎหมายล้างมลทินของไทยให้มีความชัดเจน กลั่นกรอง
แยกแยะผู้ที่สมควรจะได้รับการล้างมลทินอย่างแท้จริง และควรบัญญัติห้ามมิให้ผู้ใดกล่าวอ้างเหตุที่
บุคคลนั้นเคยถูกลงโทษเป็นเหตุจำกัดสิทธิหรือสิทธิของที่ได้รับการล้างมลทินทุกกรณี

คำสำคัญ: สิทธิ / สิทธิมนุษยชน / การล้างมลทิน

Thesis Title	The Restriction of Right of Person who has ever been Rehabilitation	
Author	Mr.Sanchart Upananchai	
Degree	Master of Law (Public Law)	
Supervisory Committee	Lecturer Kullaphol Phollawan	Chairperson
	Assoc. Prof. Decha Sirichareon	Member
	Lecturer Tarit Pengdith	Member

ABSTRACT

The problem of the restriction of right of who has ever been rehabilitation regardless of right of being employed. The right of being earned a living. Or the right of being educated. Particularly in being employed and worked in the governmental section or the petition for license of being earned a living from governmental section of governmental authority section. As restricted by the law or regulation which prohibited to employ or distinctly allow the one who is errant or tarnishable to work in any governmental organization. Which is one of the critical problems for the one who has ever been rehabilitation must encounter with. In addition, This problem has occurred visibly in the field of working in the governmental section as there are a great number of above mentioned laws or regulations that consisted of some statements prescribed the qualification of applicant as has not being faulted before.

The act of being rehabilitation is to return the right back to the criminal after he or she has been free since the act of being rehabilitation or being compensated for any guilt that occurred from the offence or the punishment which will be the adverse effect later in the future. This also effective for the criminal who has ever been rehabilitation to get the right and any abilities that he or she has lost since the commitment of being offence of punishment back. Moreover, the act of being rehabilitation is also effective to the criminal who has ever been rehabilitation to be

comparable as the person who has never committed any offence or penalized before. Because it may not fair that the fault or any guilt occurred from the commitment of being offence or punishment would be still with the criminal even though he or she had been punished and compensated for his/her action already, so when the criminal who has been out, the fault or any guilt then should be deleted also. Nevertheless, since there is the final judgment from the supreme court No. 694/2539 and the final judgment from the supreme administrative court for the red number case at ๐.7/2546 which have put the line of investigation as even though there is the enactment of being rehabilitation. But it is the legislation of settle the penalty. Not the action or behavior or manner of being offence, then there is also regarding as criminal is still being sinned, or still regarded as the person who has the behavior the such the way being morally tainted and then must not allowed to be employed and worked in the governmental service of entered in any positions, including to the application as candidate de jure. In addition, the court may be able to bring those behavior or action to the consideration to support the discretion of being allowed whether to wait for punishment or not. The person who has been rehabilitation is still be limited the right of being employed or worked in the governmental service or applied for the candidate which is the result of the effective of numerous legislation that have specified as “must not be the person who has the behavior in the such the way as being tainted of corrupted or immoral” The final judgment from the supreme court, the supreme administrative court, and from the above mentioned legislation have presented the bias within Thai jurisprudence toward the person who has been tainted, which is still not let on and give valuable opportunity to one who has been rehabilitation and let him/her to reform themselves desperately. The current legislation toward this issue is still limit the right of those people which differ from the dharma principle of Buddhism of being forgiven as if the lord of Buddha had given the opportunity to Ongkulimarn to be ordained in order to reform him to be the good guy and Buddhist saint successfully.

The refusal of being determined and considered to the ability of individual and status quo of them at present is critical issue. Including the refusal of determined the characteristics of task whether relate to the guilt he or she gas ever committed in the past or not, but just only emphasize to the their behavior in the past comprehensively for almost cases, even they had been punished or accounted for their penalty in according to the process of judgment and had been rehabilitation already. These above mentioned shortcomings are except as being deprived the

humanity's esteem and value. But also the pressure force the remaining people who had been rehabilitation left even lesser alternatives to walk and follow in the future, which may become either direct or indirect urge for them to get back to commit an offence once again, and that is regarded as the court is one of the forces that have part in urging those people to refuse the social as well as the more entering of criminal into the social and commit the offence repeatedly, including with the principle of criminology regarding to the issue of reviving the behavior of criminal to turn to be civility of society which had been proceeded before of course already gone. The above mentioned judgment and provision of legislation are the issues that we must take into consideration whether it contrast with the constitutional law or not. In other words, several judgments and provisions of legislation are whether partially discrimination in accordance with section 30, title 3, the constitution law of Thailand 2550 or not.

For above reasons, in order to solve mentioned problems, then this report of dissertation is to recommend the proposal of problem solving as follows.

1. The legislative party should apply the mechanism or constitutional law and all related legislations to investigate and rush the administrative party to proceed under the authority which would support and protect the human right. Moreover, the most critical thing is that. The legislative party should establish the principle of law which aim for protect human right directly, and shouldn't let only the administrative party to interpret the principle of law independently.

2. The administrative party should be honest and place importance on the supporting and protecting human right. Both in the aspect of policy and performance, to be conformed to the principle of declaration of human rights and all international agreements in the aspect of human rights that Thailand is associated, especially according to the provision of constitution.

3. The arbitrator or the judge should study and understand the issue of human right thoroughly, and must arbitrate without any biases, particular the bias toward the aspect of classes and bias toward the person who had tainted before. The most important is that. It must realize that the one who is arbitrator must has the attitude of being persisted in struggling for protect basic right and freedom of individual from being violated illegally from both individual and governmental sector also. Of realize that oneself is the legal authority of governmental sector who must respond to the purposes of government only.

4. The government should improve the Thai law of being rehabilitation to be more explicit, screen and categorize the one who is actually deserved of being rehabilitation. In addition, they should enact against anyone who claim for the reason of had being punished as the reason for limit the right and deprive the human right of the person who has been rehabilitation soever.

Keywords: Rights / Human Rights / Rehabilitation

